تعریف بیماری

سنگهای کیسه صفرا که از مواد جامد موجود در صفرا تشکیل می شوند ، معمولا از نظر شکل ، اندازه و ترکیب بسیار متنوع اند این سنگها در بچه ها و بالغین جوان به ندرت دیده می شود ولی پس از ۴۰ سالگی شیوع آن به تدریج افزایش می یابد .

دو نوع سنگ کیسه صفرا وجود دارد :

۱-سنگهای کلسترولی ۲- سنگهای رنگدانه ای

سنگهای کلسترولی اغلب در افراد چاق ، مصرف کنندگان استروژن ، مصرف کنندگان داروهای ضد بارداری خوراکی ،مصرف کنندگان داروی کلوفیبرات (داروی ضد چربی خون یا کلسترول)، افراد مسن و دیابتیک دیده می شود .

سنگهای رنگدانه ای اغلب در مبتلایان به سیروز کبدی ، همولیز (پاره شدن دیواره گلبولهای قرمز خون) و عفونت سیستم صفراوی شایع است .

توجه

کله سیستیت : التهاب حاد یا مزمن کیسه صفرا است و بیشتر به علت سنگ های صفراوی ایجاد می شود .

علل و عوامل موثر

- زمینه خانوادگی ،چاقی
- رژیم غذایی :پرچرب ، پر کالری
- دیابت ، بیماریهای کبدی
- بیماریهای غده پانکراس ،تنگی مجاری صفراوی
- بدخیمی ها
- عوامل عفونی مخصوصا در بیماران مبتلا به ایدز

علائم و نشانه ها

- بعد از وعده های غذایی چرب : داشتن سوء هاضمه ، نفخ شکم تهوع ، استفراغ و آروغ زدن
- درد در ناحیه معده که به پشت و بین شانه ها یا شانه راست گسترش یابد
- تب: تب خفیف یا بالا همراه با لرز
- زردی
- خارش شدید
- ادرار تیره و غلیظ
- مدفوع سفالی رنگ

عوارض

- زردی ،عفونت ،انسداد روده ، عفونت منتشر شکم
- خونریزی (ناشی از عدم جذب ویتامین k)

درمان طبی

درمان تجزیه ای سنگ : برای حل کردن انواع معینی از سنگ ها به خصوص سنگهای کوچک استفاده می شود .

کاتتریزاسیون (لوله گذاری) : جهت خارج کردن سنگها ، کاتتر تحت فلوئوروسکوپی از طریق یک برش جراحی کوچک شکمی گذاشته می شود . کاتتر ممکن است به صورت موقتی باقی مانده و به داخل یک کیسه خارجی کوچک تخلیه شود .

اسفنکتروتومی رتروگراد از طریق آندوسکوپی :

یک لوله آندوسکوپی قابل انعطاف از طریق دهان عبور داده می شود و بعد به معده و از آنجا به مجرای مشترک صفراوی می رود تا به سنگ اجازه دهد که عبور کند یا سنگ را خارج می سازند .این روش در مراکز درمانی سرپایی و تحت بیحس موضعی گلو انجام می گیرد .

سنگ شکنی خارج تنه ای به وسیله شوک امواج صوتی :

استفاده از امواج برای خرد کردن سنگ بدون اینکه صدمه ای به بافت اطراف آن وارد شود .

درمان جراحی

کله سیستکتومی : برداشتن کیسه صفرا از طریق جراحی به شیوه باز یا از طریق لاپاراسکوپی

توصیه های مهم

- از مصرف مواد غذایی مانند تخم مرغ ، گوشت پرچرب ، خامه ،پنیر ، الکل ، میوه و سبزیجات نفاخ و غذاهای سرخ کرده اجتناب کنید .
- در صورت مصرف داروهای حل کننده سنگ مانند اورسودوکسی کولیک اسید به خاطر داشته باشید که :

۱- دارو را فقط در صورت تجویز پزشک مصرف نمایید

۲- در صورت فراموش کردن مصرف دارو به محض یاد آوری دارو را مصرف نمایید

۳- دارو را همراه با شیر یا غذا میل نمایید

۴- در صورت بروز عوارض جانبی مانند اسهال ، درد شدید شکم ، تهوع و استفراغ به پزشک اطلاع دهید .

توجه : در صورت نیاز به مسکن از مصرف مورفین اجتناب نمایید زیرا باعث بسته شدن دریچه صفراوی می شود.

- در صورتی که بعد از عمل دارای لوله تخلیه در محل عمل هستید مواظب باشید لوله پیچ نخورد ، از خوابیدن روی لوله اجتناب نمایید و کیسه متصل به لوله را پایین تر از سطح کمر نگه دارید تا تخلیه ترشحات به راحتی صورت گیرد
- به خاطر داشته باشید پس از عمل روزی ۳-۱ بار مدفوع شل دفع می شود که علت آن ورود مستقیم و مداوم صفرا به داخل دوازدهه می باشد معمولا دفعات اجابت مزاج پس از چند هفته تا چند ماه کم می شود .
- جهت بهبود اشتها غذا را در وعده های زیاد و حجم کم مصرف کنید و برای برطرف شدن حالت تهوع از یخ استفاده نمایید .
- ۷-۱۰ روز بعد از ترخیص جهت ویزیت مجدد به پزشک مراجعه نمایید و در صورت بروز تب ، تهوع ، استفراغ یا درد شکمی هر چه سریعتر به پزشکتان اطلاع دهید .

منبع : هندبوک آموزش به بیمار نوشته ماری .ام .کانابیو

تهیه و تنظیم کمیته آموزش سلامت وارتقا سلامت همگانی

تاریخ تهیه :بهار ۱۴۰۰ تاریخ بازنگری آبان ۱۴۰۵

ارتباطات

تلفن تماس : ۰۹۰۳۳۹۰۵۷۹۷-۳۳۳۷۹۸۳۹

دورنگار : ۳۳۳۳۶۲۲۰۲

وب سایت بیمارستان: noornejathosp.com

بیمارستان تخصصی وفوق تخصصی نورنجات

راهنمای آموزش بیماران

—

تشکیل سنگ صفرا التهاب کیسه صفرا

کد: HE-PAM-35